

O divjaci.

Lepa, kaj ne da, dragi otroci, so naša stanovanja. Kako ponosno se vrstí hiša poleg hiše, jedna krásnejša nego druga. Kako veličastna n. pr. je palača bogatinova sredi mesta! Borna, se ve da, je koča ubozega kmeta, ali v primeri s stanovališčem divjakov vendar še dosti lepa. Čujte, kakšne hiše si stavijo divjaci!

Mesto zidú iz kamenja ali opeke imajo hiše divjakov iz protja in vej spletene stene, ki so znotraj in zunaj ometane z glino; na teh stenah stoji okrogla streha iz práproti ali iz velicih listov različnega drevja. Jediná majhena odprtina v steni nadomestuje zajedno duri in okno, — dá, še celó dimnik, skozi kate-rega uhaja dim, kadar gori ogenj znotraj hiše. Vsa hiša je obdana z nizkim zidom. Taka hiša še dosti dobro brani uboge prebivalce pekočega solnea, vetra in dežja, a manj so zavarovani pred mrazom in sovražnikom. Take in tem podobne hiše nahajamo samo v gorkih pokrajinah v Ameriki, Afriki, Avstraliji in na azijskih otocih, a to samo pri narodih, kateri še zemlje ne obdelujejo. Taki narodi se zovó divji. Ali zeló bi se motili, dragi moji, mislèč, da mora divjak biti vselej divje mravi in divjih navad. Nekateri divjaci so tudi dobrega srca. Nekateri imajo telesno barvo ali polt črno, drugi rumenkasto, drugi skoro rudečo kakor baker, ali pa rujavo. Poslednji so praprebivalci Amerike in jih je sedaj že jako malo; imenujejo se Indijani. Taki divjaci nemajo skoro nikake obleke razven malega zástora in plašča od živalskih kož. Oboroževajo se navadno s koptjem. Nekateri zli divjaci imajo navado, da konico (špico) na kopji s trupom natréjo in kogar tako orožje samo količkaj rani, mora umreti.

Hrana divjakov je različna in se ravna po onem kraji, kder so naseljeni. Mnogi lové zverí, in tí potrebujejo največ prostora; drugi se živé ob ribah, zopet drugi ob ovočji in rastlinskih plodovih; a divjaci v Avstraliji snedó vse, kar se le da ugrizniti: meso in ovočje, dá, tudi razna golazen jim dobro diši in celó prsti (zemlje) si natlačijo v prazne želodec.

Divjaci si ne narejajo nobenih držav, le udje jedne rodbine ali jednega plemena se držé skupaj. Kupčujejo še dandanes takó, kakor v pradobi, zamenjavajo si namreč razne reči. Od Evropljanov sprejemajo radi železne nastroje, potem vsakoršno bliščečo drobnjad, zrcala in steklene biserje, šareno robo in zlasti tobak; kder so v ožjej dotiki z Evropljani, tu se tudi oblačijo v evropska oblačila in često izgledajo jako smešni v njih. v.

Brandis nad Orlico.

Med skalnatimi vrhovi na desnem bregu tihe Orlice na Českem leží mesto Brandis. Na severovzhodu se vidijo razvaline nekdanjega utrjenega gradú, kjer so poprej gospodovali gospodje z Bozkovic, katerih je bil v 14. stoletji tudi Brandis. V 16. stoletji je bilo mesto v rokah gospodov Pernšteinskih, potem je prešlo na Žerotine, v 17. in 18. stoletji pa na Trautmannsdorfe in na drugo različno gospodo, dokler se nij konečno udalo grofom z Waldsteina. Leta 1858. je kupil belgijski knez Chimay, kateri je to mesto že jako polepšal. V Brandisu nad